

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

Πώς συγκροτείται ένα έθνος; Ποια η σχέση του με το κράτος και την ανάπτυξη των καπιταλιστικών σχέσεων εξουσίας και εκμετάλλευσης; Πώς επηρεάζει ο εθνικισμός τη διαμόρφωση των εθνών και την ένταξη των μαζών στο κράτος; Πώς συνδέεται το έθνος με τη διεθνοποίηση των καπιταλιστικών σχέσεων, τον ιμπεριαλισμό και την αντίσταση σε αυτόν;

Στο ανά χείρας βιβλίο, ο Γιάννης Μηλιός επιστρέφει σε ένα από τα μείζονα διακυβεύματα της μαρξιστικής θεωρίας, για να υποστηρίξει ότι το έθνος συνιστά ένα πρόσφατο ιστορικό φαινόμενο, που εκδηλώνεται στους καπιταλιστικούς κοινωνικούς σχηματισμούς ως παράγωγο του εθνικισμού, δηλαδή της «εθνικής πολιτικοποίησης» των μαζών, και περιέχει ιστορικά τόσο μια «τάση ελευθερίας» όσο και μια «τάση ολοκληρωτισμού».

Επιστρατεύοντας τις κεντρικές κατηγορίες της μαρξικής κριτικής της πολιτικής οικονομίας, ο συγγραφέας εξετάζει ενδελεχώς τις πιο επιδραστικές θεωρητικές αναλύσεις για το έθνος και τον ιμπεριαλισμό, και επισημαίνει τη σημασία, τα όρια και τις αντιφάσεις τους.

Παρουσιάζει έτσι μια μελέτη που ανατέμνει συνολικά τη σχέση κεφαλαίου και ιμπεριαλισμού, διατυπώνοντας τη θέση ότι ο ιμπεριαλισμός συνιστά μια τάση εγγεγραμμένη στον πυρήνα της κεφαλαια-

κής σχέσης, που δεν αναστέλλει τον ελεύθερο ανταγωνισμό των επιμέρους κεφαλαίων, αλλά τον προϋποθέτει, καθώς και ότι η χρηματιστικοποίηση δεν αποτελεί κάποια νεόκοπη «κερδοσκοπική» εκδοχή διεθνοποίησης, αλλά την πιο καθαρή, τη φετιχιστική, μορφή εμφάνισης του κεφαλαίου· και ακόμα περισσότερο, μια «τεχνολογία εξουσίας». Αναδεικνύει, με αυτόν τον τρόπο, την ταξική πάλη στο πλαίσιο του εθνικού κράτους ως τον ύστατο παράγοντα «κινδύνου» για το κεφάλαιο, και την κλιμάκωσή της ως τον καθοριστικό όρο για την ανατροπή του.

Η παρούσα μελέτη δεν μας προσφέρει μόνο μια σημαντική κριτική εισαγωγή στη μαρξιστική θεωρία του έθνους και του ιμπεριαλισμού ή μια εξαιρετική παρουσίαση των χαρακτηριστικών της διευρυμένης αναπαραγωγής του καπιταλισμού. Πρωτίστως μας προσφέρει ένα πολύτιμο θεωρητικό πλαίσιο ανάλυσης για την κατανόηση των διεθνών και των ταξικών συγκρούσεων που βρίσκονται στο επίκεντρο της διαμόρφωσης του σύγχρονου κόσμου.



Με το βιβλίο αυτό συνεχίζεται η σειρά «Κριτική της πολιτικής οικονομίας» των εκδόσεων Εκτός Γραμμής, που ξεκίνησε με τις *Μελέτες για τη θεωρία του χρήματος στον Μαρξ*, του σημαντικού Σοβιετικού μαρξιστή οικονομολόγου Ισαάκ Ιλίτς Ρούμπιν. Συνεχίζεται, αλλά και μετασχηματίζεται, καθώς αποκαθιστά πλέον το πλήρες όνομά της φιλοδοξώντας να προσφέρει στο μέλλον σημαντικές κλασικές και σύγχρονες μελέτες κριτικής της πολιτικής οικονομίας.

εκδόσεις Εκτός Γραμμής
Απρίλιος 2025